

Racionalna kontrola domaćeg rada

Zlata Pavleković, Zlatar

Pod domaćim radom podrazumijevamo pismeni rad učenika koji obuhvaća izradu nekoliko matematičkih primjera s ciljem da učenik u radu na tim zadacima utvrdi izloženo nastavno gradivo i da se privikava na samostalni rad.

Samostalnost u rješavanju matematičkih zadataka kako u školi ili kod kuće je najviši stupanj učenikovog prenošenja stečenih spoznaja.

Da bi učenik mogao samostalno rješavati zadatak, mora ga učitelj u toku rada na to naučiti, što znači da nastavni proces matematike mora biti takav da:

- učenik zna analizirati zadatak;
- zna stvoriti plan o rješavanju;
- zna izvršiti određene računske operacije;
- zna samostalno učiniti pokus.

Ako je ovo što sam navela zadovoljeno, učenik je spreman da samostalno ili polusamostalno riješi domaći rad.

Kako domaći rad iziskuje maksimalnu koncentraciju i potpunu samostalnost, to kod svih učenika nije moguće postići, pa će ti učenici potražiti pomoć: roditelja, braće, prijatelja.

Kako zadatke za domaći rad zadajem od najelementarnijih do složenih, to kod na-

putka kažem, da bez obzira na način izrade domaćeg rada (sam ili ne), taj rad moramo sljedeći sat na neki način proanalizirati i prokontrolirati da utvrdimo koliko je usvojio. Za slabije učenike zadajem najjednostavnije zadatke, za veći dio učenika kombinaciju, a tko želi više znati, **može** rješavati zadatke označene za bolje učenike. Kako moji učenici znaju da slijede i analize kontrole, diskusije rješavanja zadataka, primijetila sam da se velik dio učenika zalaže da zadatke **znaju** riješiti (ako ih se provjerava). Znaju i to da će rad biti nagrađen: svaki prema svojim sposobnostima.

I konačno slijedi racionalna kontrola domaćeg rada, koja mi se čini vrlo efikasnom jer su učenici vrlo aktivni, a najglavnije je što su uključeni u ovom obliku kontrole SVI učenici.

Dakle, dolazim na sat i započinjem uobičajenim pitanjima: jeste li znali riješiti, kako je tebi, Marko, išlo, tko je tražio pomoć i slično. . . . Kada ste se **svi** pozitivno izjasnili, da na racionalan način izvršimo kontrolu, ovoga puta cijelog razreda.

Kod kontrole ne zadajem identične zadatke već slične, ali s istim operacijama (razlozi su već poznati).

Postupak kontrole

Učenici otvaraju školske bilježnice, uzimaju penkale, koncentriraju se, što znači da ne smiju šarati, brisati, križati (zbog zabune) i slično. Predviđa se kontrola 1 – 2 elementarna i 1 – 2 složenija zadatka – upravo onako kako je bilo za domaći rad zadano. Učitelj zadaje zadatke na grafoskopu po grupama A, B, C i odmjeri na satu vrijeme rješavanja 1 – 2 – 3 minute. Svaki učenik radi sam i kada sat zazvoni oni se moraju nasloniti i mirno čekati ishod kontrole uzimajući u ruke crvene penkale. Učitelj na grafoskopu prikaže rješenja zadataka s postupkom i svaki učenik sam sebi ispravi (sa + ili –) preko zadatka, bez obzira je li dovršen ili ne. (Naknadno nadopisivanje je isključeno upravo zbog velikih crvenih pluseva ili minusa.) Između učenika (susjeda u klupi) međusobno i učitelja vlada potpuno povjerenje i nikada se nije dogodilo da se to povjerenje iznevjeri. Kada oni ispravljaju učitelj ih promatra i po izrazu lica zaključuje kako su riješili zadatke. Učitelj ima na stolu popis učenika i jedan od učenika unosi u tablicu +, – po zadacima, a za to vrijeme učitelj prošeće po cijelom razredu. Tako se to radi kroz 2 – 3 tjedna (određena cjelina) i na taj način prokontrolira 10 zadataka. Kako učenici znaju ako se zadaća kontrolira na ovaj način i ako su u radu korektni da dobivaju i REZERVNI zadatak koji mnogima u konačnici popravi ocjenu. (Rezervnog zadatka nema ako ga ne zasluži.)

I na kraju, slijedi zbrajanje bodova (potroši se 5 min.), tako da učenici javljaju koliko imaju pozitivnih bodova, a učitelj to provjerava u svojoj tablici. Prema postotku riješenih zadataka unosim ocjenu u imenik.

Zašto sam se odlučila na ovakvu kontrolu:

A) Zato što imamo SVI povratnu informaciju: učenici, roditelji i ja.

B) Na taj način potičem SVE učenike na aktivnost i veliku odgovornost.

Mogli bi postaviti pitanje: zašto se više zadataka ne provjerava?

Odgovor je:

1) nepotrebno, jer učenici ne znaju koje će zadatke učitelj provjeravati iz domaćeg rada pa su spremni ili ne **za sve**;

2) ako se dogodi da jedan dio učenika nije iz objektivnih razloga mogao proraditi zadatke (samo je prepisao), to je način da ne bude kažnjen, jer na jednoj kontroli za 2 – 3 zadatka neće dobiti negativnu ocjenu; smatram da je poticaj da drugi puta propušteno nadoknadi.

Cilj mi je da budu stalno aktivni, svaki prema svojim mogućnostima i da ih na različite načine motiviram za rad.

Pozitivne strane ove kontrole po mom mišljenju su:

a) zadaci su odabrani iz određene nastavne cjeline;

b) primjereni su SVIMA učenicima (već navedeno);

c) piše se uvijek na početku školskog sata;

d) gradivo mora biti dobro proradeno;

e) pokazuje odmah vidljivo stanje usvojenosti;

f) ne iziskuje mnogo vremena (a svi provjeravani);

g) odmah se vidi **postupak** i točnost rješenja;

h) odmah se unose rezultati (+, –);

i) ne najavljuje se, s ciljem da SVI učenici budu spremni.

Uspjeh i kvaliteta ovakve provjere (racionalne) domaćeg rada ovisi o dobroj tj. pravilnoj pripremljenosti učitelja, ali još više o učenicima jer se u konačnici vrednuje uspjeh ili neuspjeh učenika, a on ovisi o tome:

1) što učenik može (sposobnost i dispozicija);

2) što učenik zna (navike, vještine, znanja);

3) što učenik želi (interesi, sklonosti, motiviranja).